

Könnyűipari szakmai nap

Lázár Károly

Kulcsszavak: Könnyűipar, Textilipar, Ruhaipar, Bőr- és cipőipar, Textiltisztító ipar, Szakképzés

A textil-, a ruházati és a bőr- és cipőipar néhány aktuális kérdése szerepelt a textilipari dolgozók érdekeit is képviselő Bányai Dolgozók Szakszervezete (BDSz), a Magyar Könnyűipari Szövetség (MKSZ), a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság (KÁPB) és a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület (TMTE) közös rendezvényén, a 2016. június 2-án immár hatodik alkalommal rendezett Könnyűipari szakmai napon.

Az előadások sorozatát a házigazda BDSz alelnökének, Varga Évának üdvözlő szavai nyitották meg, aki annak a reményének adott hangot, hogy a jelenlévő szakemberek véleménycseréje alapján konszenzuson alapuló cselekvési terv alakítható ki a szociális partnerek között.

A könnyűipar általános helyzete

A bevezető előadást Rabi Ferenc, a BDSz elnöke tartotta. Bemutatta a könnyűipari tevékenység – ezen belül a textiliák, a ruházati termékek és a bőr- és cipőipari termékek gyártása – termelési értékben kifejezett alakulását. Az adatok szerint a bőr- és bőrtermékek, valamint a lábbelik gyártása terén 2012 óta egyenletes emelkedés tapasztalható, a textiliák gyártásában 2010

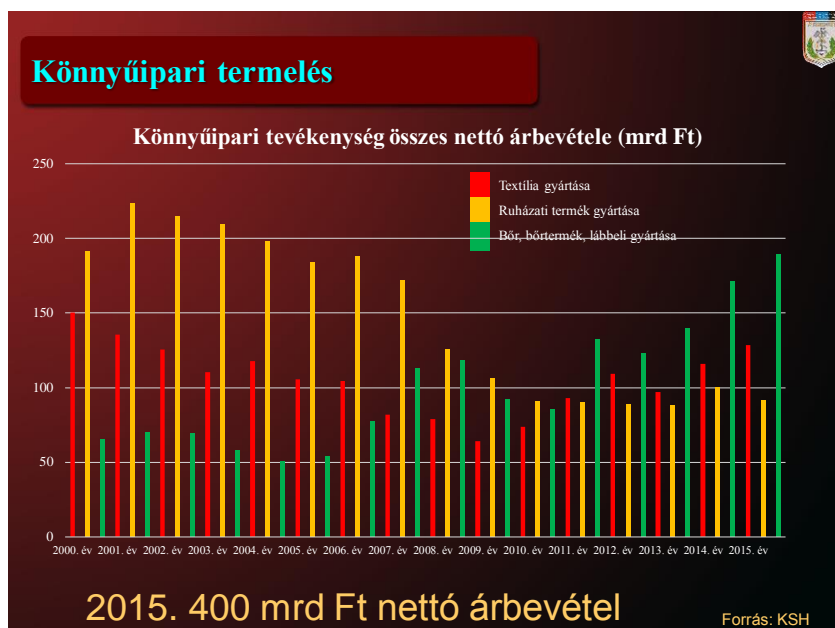
óta – kisebb ingadozásokkal – enyhe emelkedő tendencia figyelhető meg, a ruházati iparban a termelési érték nagyjából szinten van (1. ábra). A könnyűiparban dolgozók létszáma évek óta 42–44 ezer fő körül mozog, 2016 elején 44,2 ezer volt, ami az iparban foglalkoztatottak – egyébként kis mértékben egyre növekvő – számának (732,5 ezer) 6 %-a. Csekély mértékben ugyan, de emelkedő tendenciát mutat a könnyűiparban foglalkoztatottak bére is: 2012-ben ez 87 949 Ft/hó volt, 2016 első negyedévében 108 123 Ft/hó. Ez utóbbi az ipari átlag (179 345 Ft/hó) 60,3 %-a. Nehezíti a vállalkozók és a munkavállalók helyzetét egyaránt a bruttó minimálbérhez viszonyított igen magas adóteher, ami 2013-ban mintegy 55 % volt és ez régióinkban a legmagasabb.

Mindezekből az előadó az alábbi következtetéseket vonta le:

- a szociális partnereknek együttesen kell erőfeszítéseket tenniük a könnyűipar jövőjéért, ezen belül a szakképzés modernizációjáért, kihasználva az európai szociális párbeszéd lehetőségeit is;
- a szociális partnereknek megállapodásra kell törekedniük az ágazati kollektív szerződés és a bértarifa megállapodásban;
- közösen kell fellépniük a minimálbér adóék csökkentéséért (alkalmazotti adókedvezmény), a minimálbér nettó értéke 68 000 Ft, érje el az egy fős, egy keresős létminimumot, 88 000 Ft-ot.

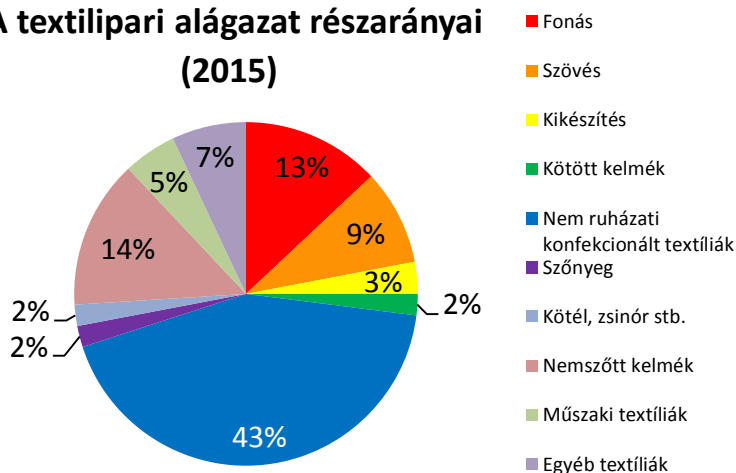
A textil- és ruhaipar, valamint a textiltisztító ipar helyzete, aktuális kérdései

Dr. Pataki Pál, a TMTE elnöke a textil- és ruhaipar, valamint a textiltisztító ipar helyzetéről, aktuális kérdéseiről szóló előadásában szintén először a termelési érték adatait mutatta be. A textilipar termelési értéke 2015-ben – az előző évhez viszonyítva – 109,2 % emelkedést mutatott, a ruhaiparban ez az érték 108,7 % volt. Ami a foglalkoztatottak létszámának alakulását illeti, ez 2015-ben a textiliparban 12 833, a ruhaiparban 17 972 fő volt, mindkét ágazatban 3–4 %-kal kevesebb, mint az előző évben. A textiltisztító ipar 483 munkavállalót foglalkoztat, legtöbbször (379-en) a legfeljebb 4 főt foglalkoztató vállalkozásokban dolgoznak. A textil- ill. a ruhaipar alágazatán belül az egyes szakterületek ará-

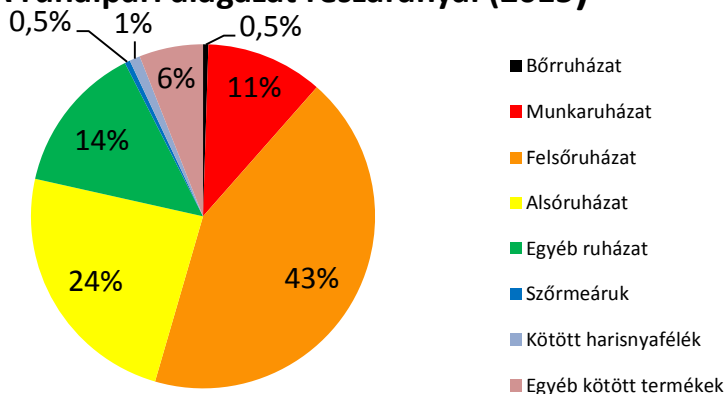
1. ábra

A textilipari ágazat részarányai (2015)

2. ábra

A ruhaipari ágazat részarányai (2015)

3. ábra

nyait – a termelési értékek alapján – a 2. és 3. ábra mutatja.

A textiltisztító ipar mintegy 600 cége 483 munkavállalót foglalkoztat, legtöbben (379-en) a legfeljebb 4 főt foglalkoztató vállalkozásokban dolgoznak. A mosodák 80 %-a magyar tulajdonban van. A szállodák, kórházak, idősotthonok, stb. szintén rendelkeznek saját mosodával. A mosodák zöme 1 t/nap alatti kapacitással rendelkezik, mindössze 77 olyan cég van, amelynek kapacitása ennél nagyobb és ezek zöme 1–10 t/nap kapacitású. A lakossági tisztítási igény leginkább vegytisztítási szolgáltatásokra korlátozódik. Egyre jobban terjed a bértexília szolgáltatás. Problémát jelent, hogy csak kevés mosoda felel meg az egészségügyi mosodákkal szemben támasztott szigorú követelményeknek és ezt az ágazatot is sújtja az évről évre növekvő munkaerő- és szakemberhiány.

Az előadó hangsúlyozta, hogy a hazai vállalkozásoknak is minél nagyobb számban be kellene kapcsolódniuk az Európai Unió által meghirdetett kutatás-fejlesztési programokba (Horizon 2020, Teppies, Textile Flagships for Europe). Ennek legfőbb akadályát az előadó abban látja, hogy a hétköznapi feladatok elterelik a vállalati vezetők figyelmét az innováció fontosságáról, következésképp nincs is erről kellő információjuk, és a cégeknél többnyire hiányzik a műszaki és személyi feltétel is. Felhívta a figyelmet arra, hogy a „technológiai centrumoknak” (kutató, fejlesztő és vizsgáló intézetek-

nek, egyetemeknek) fontos szerepük van a koordinációban.

Javaslatok a textil-ruhaipari szakképzés problémáinak megoldására

Dr. Kokasné dr. Palicska Lívia, az MKSz elnöke és a KÁPB társelnöke azt a javaslatcsomagot ismertette, amelyet egy 2015 decemberében tartott vitanapon^{*)} elhangzott észrevételek alapján állítottak össze és terjesztenek az illetékes hatóságok elé.

Az előadó bevezetőben felsorolta a szakképzés kormányzati átalakítása terén hozott és tervezett intézkedéseket, amelyeket *Odrobina László*, a Nemzetgazdasági Minisztérium szakképzésért és felnőttképzésért felelős helyettes államtitkára ismertetett a korábbi vitanapon. Ezek lényegében a következők három szempont köré csoportosíthatók:

- a duális szakképzés kiterjesztése,
- a szakképzésbe történő beiskolázás kereteinek tágítása és
- az igényekre gyorsan reagáló, hatékony intézményrendszer (szakképzési centrumok) létrehozása.

Ezt követően az előadó a tanulmányt ismertette, amelyben a textil-, textilruházati és textiltisztító ipar szakképzéssel kapcsolatos észrevételeit, aggályait és javaslatait foglalták össze. A tanulmány a következő kérdésekkel foglalkozik részletesen:

- szakmánk presztízse,
- a munkaerő utánpótlás helyzete, problémái,
- hiányszakmák,
- a második szakmai képesítés lehetősége,
- a közmunkavégzés problémái a textil- és ruhaipar szemszögéből,
- a szakmai képzés tartalmi problémái,
- az oktatási anyagok korszerűsítésének és a pedagógusok szakirányú továbbképzésének szükségessége,
- a képző intézmények átszervezésével kapcsolatos gondok,
- az üzemlátogatások, üzemi gyakorlat lehetőségei,
- az általános iskola kimeneti kompetenciák,
- a bérezés problémái.

A tanulmány az MKSz honlapjáról, a http://www.mksz.org/sites/default/files/javaslatok_a_textil-ruhaipari_agazat_problemainak_orvoslasara_v6.pdf internetes címről letölthető és a Magyar Könnyűipari Szövetség kéri a szakemberek véleményét, hozzászólásait.

A szakmai program befejeztével Varga Éva BDSZ alelnök jutalmat adott át néhány könnyűipari vállalat szakszervezeti aktivistájának, sikeres munkájuk elismerése gyanánt. Jutalmat kapott *Varga Józsefné* szakszervezeti bizalmi (Lorenz Kft., Martfű), *Varga Andrea* szakszervezeti bizalmi (Samsonite, Szekszárd) és *Hegedűsné Gecse Andrea* SZB titkár és ÜT elnök (Styl, Szombathely). A jutalmazottaknak gratulálunk.

^{*)} Erről a rendezvényről a Magyar Textiltechnika 2016. évi 1. számának 50–56. oldalán olvasható részletes beszámoló.